

науки і техніки України О. О. Дудорова. Вінниця : ТОВ «Твори», 2020. 1152 с.

4. Дудоров О. О., Мовчан Р. О. Ознаки, що підвищують тяжкість злочинів проти власності, за проектом Кримінального кодексу. *Аmparo*. 2023. № 1. С. 25–37. URL: <https://law.journalsofznu.zp.ua/archive/visnik-1-2023/4.pdf>

5. Мовчан Р. О. «Воєнні» новели Кримінального кодексу України: правотворчі та правозастосовні проблеми : монографія. Київ : Норма права, 2022. 241 с.

Мостепанюк Людмила Олександрівна,
доцент кафедри кримінального права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

НЕОБХІДНІСТЬ УСУНЕННЯ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ У КАРАНОСТІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Законом України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо усунення суперечностей у караності кримінальних правопорушень» від 13.07.2023 р., який набрав чинності 23.07.2023 р. [1], внесено ряд змін до положень Кримінального кодексу України (далі – КК). Його метою задекларовано усунення виявлених в практиці правозастосування суперечностей між положенням санкцій статей Особливої частини КК і положеннями статей Загальної частини КК в частині встановлення караності окремих кримінальних правопорушень. Адже практика правозастосування виявила цілу низку випадків, коли в санкціях статей Особливої частини КК окремі види чи розміри покарань встановлені всупереч положенням Загальної частини КК. Такий стан речей є неприпустимим, оскільки порушує принцип правової визначеності як неодмінну складову принципу верховенства права, що визнається і гарантується в Україні (ст. 8 Конституції України), створює підставу для не одноманітності судової практики і порушення прав осіб, які притягуються до кримінальної відповідальності.

Проектом Закону України «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України (щодо усунення суперечностей у караності кримінальних правопорушень)» [2], реєстр. № 8235 від 28.11.2022 р., який став основою вищевказаного закону, пропонувалося усунути внутрішні суперечності приписів КК стосовно караності кримінальних правопорушень, що стосуються призначення покарання у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, конфіскації майна та обмеження волі.

Згідно з положеннями ч. 2 ст. 55 КК, позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю в якості додаткового покарання (крім спеціальних випадків, коли воно передбачене за злочини проти основ національної безпеки України, а також злочини, передбачені ст.ст. 157-160 і 286-1 КК), встановлюється на строк від 1 до 3 років [3]. Всупереч цьому припису даний вид покарання встановлювався на строк від двох до чотирьох років – у ч. 2 ст. 206 КК; на строк від трьох до п'яти років – у ч. 3 ст. 206 КК; на строк до десяти років – у ч. 4 ст. 220-1, ч. 1 ст. 220-2, ч. 1 ст. 365-2 КК. На сьогодні санкції зазначених норм приведені у відповідність до вимог ст. 55 КК.

Відповідно до ч. 1 ст. 59 КК, покарання у виді конфіскації майна полягає в примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке є власністю засудженого [3]. Положення ч. 2 ст. 59 КК визначають, що конфіскація майна встановлюється за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини, а також за злочини проти основ національної безпеки України та громадської безпеки незалежно від ступеня їх тяжкості. Всупереч цьому припису, конфіскація майна встановлена у санкції ч. 2 ст. 201-2 КК, ч. 1 ст. 436-1, ч. 2 ст. 436-2 КК – за корисливі нетяжкі злочини та у санкціях ч. 2 ст. 436-1 та ч. 3 ст. 436-2 КК – за некорисливі тяжкі злочини. Вказана ситуація є порушенням вимог ч. 2 ст. 59 КК і, на жаль, до цього часу не виправлена.

Покарання у виді обмеження волі полягає у триманні особи в кримінально-виконавчих установах відкритого типу без ізоляції від суспільства в умовах здійснення за нею нагляду з обов'язковим залученням засудженого до праці (ч. 1 ст. 61 КК). Обмеження волі встановлюється на строк від одного до п'яти років (ч. 2 ст. 61 КК) [3]. Натомість, санкція ч. 1 ст. 213 КК передбачала покарання у вигляді обмеження волі на строк «до одного року». Зазначеним законом дана прогалина усунута.

Такі законодавчі ініціативи заслуговують схвалення, але залишається ще безліч невирішених питань щодо удосконалення норм КК.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо усунення суперечностей у караності кримінальних правопорушень» від 13.07.2023 р. : URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3233-20#n38>
2. Проект Закону України «Про внесення змін і доповнень до Кримінального кодексу України (щодо усунення суперечностей у караності кримінальних правопорушень)», реєстр. № 8235 від 28.11.2022 р. : URL : <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40895>

3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. : URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Павленко Сергій Олексійович,
доктор юридичних наук, провідний
науковий співробітник відділу організації
наукової діяльності та захисту прав
інтелектуальної власності Національної
академії внутрішніх справ

ДЕЯКІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ СТРУКТУРИ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ ОБ'ЄДНАНЬ, ЩО ВЧИНЯЮТЬ ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ

На початку третього тисячоліття в умовах європейської та євроатлантичної інтеграції перед Україною постає комплекс надзвичайно актуальних проблем протистояння сучасним викликам і загрозам, зокрема виявам організованої й професійної злочинності, на ефективність розв'язання яких впливають політична нестабільність, незавершеність економічних реформ, значна міграція і маргіналізація населення унаслідок тривалої збройної агресії та інші об'єктивні чинники. Кримінальні правопорушення, вчинені за участі організованих груп і злочинних організацій, дедалі більше характеризуються транснаціональними зв'язками їх учасників, високим рівнем конспірації і маскуванню вчинюваних ними діянь [1, с.8].

Відповідно до звіту Європолу SOCTA близько 40 % кримінальних мереж, що діють у Європейському Союзі, залучені до торгівлі незаконними наркотиками [2].

Згідно з інформацією, оприлюдненою Європейським агентством Євроюст (Eurojust) [3], злочинна діяльність, пов'язана з незаконним обігом наркотиків, приносить організованим злочинності лише в країнах Європейського Союзу понад 30 млрд доларів США.

За різними підрахунками [4], фінансові потоки, отримані організованою злочинністю від незаконного обігу наркотиків у США, Мексиці та Колумбії, становлять 80–90 млрд доларів США на рік.

Загалом, за різними оцінками міжнародних організацій [5], прибуток від незаконної діяльності транснаціональної організованої злочинності у світі оцінюється в діапазоні від 1,6 до 2,2 трлн доларів США, що становить близько 2,5 % світового валового продукту.

Україна займає центральне місце у транзиті наркозлочинності завдяки географічному розташуванню. Вона поступово стає